

“We moedigen jongeren aan op onderzoek te gaan en om hun eigen weg te kiezen”

Lidia Via werkt sinds 2019 in de Regionale Adviesraad van Opus Dei in Spanje en houdt toezicht op de activiteiten met jongeren. In dit interview vertelt ze over de vormingsactiviteiten die de Prelatuur met jongeren organiseert en de ondersteuning die geboden wordt in het proces van het onderscheiden van een

eventuele roeping tot het celibaat.

15-3-2025

De recente Regionale Bijeenkomsten van Opus Dei, met als thema “Dieper ingaan op ons charisma en ons verlangen vernieuwen om God, de Kerk en de samenleving te dienen”, hebben opnieuw de centrale rol van jongeren in het heden en in de toekomst van het Werk benadrukt. Samen met de hele Kerk is Opus Dei begonnen aan een bezinningsreis over pastorale zorg rond onderscheiding en ondersteuning tijdens het onderscheidingsproces voor roepingen tot het celibaat.

Het Jongerenplatform - een ruimte voor jongeren op de website en sociale media van Opus Dei - werd een jaar geleden gelanceerd. Ter

gelegenheid van de verjaardag spraken we met Lidia Via, die de activiteiten van het werk met jongeren van de Regionale Adviesraad van Opus Dei in Spanje overziet. Ze besprak de vormingsactiviteiten die Opus Dei momenteel organiseert voor jongeren in Spanje, de lessen die zijn geleerd en de verbeteringen die zijn aangebracht in de bijna honderd jaar van haar geschiedenis, en de hoop en uitdagingen voor de toekomst.

Lidia Via heeft een graad in Journalistiek van de Complutense Universiteit van Madrid en een Master in Corporate Reputation van de Universiteit van Navarra. Ze is afkomstig uit Madrid en heeft Catalaanse ouders. Ze heeft leidinggegeven aan jongerenverenigingen die door Opus Dei werden opgezet in Madrid, Zaragoza en Tenerife, evenals aan een studentenresidentie in Madrid.

Ze heeft initiatieven voor creatief communicatie-ondernemerschap opgezet en adviseert verschillende projecten en organisaties op het gebied van strategische communicatie. De afgelopen vijf jaar maakte ze deel uit van het leiderschapsteam voor vrouwen in Opus Dei in Spanje, waar ze verantwoordelijk is voor jongereninitiatieven.

We gaan het in de loop van het gesprek hebben over jongeren in Opus Dei, dus laten we bij het begin beginnen: wat is Opus Dei, in je eigen woorden?

Opus Dei zijn de mensen die tot Opus Dei behoren, ieder van hen. Zij zijn katholieken die, met Gods hulp,

proberen bij te dragen aan de evangelisatiemissie van de Katholieke Kerk door in hun dagelijks leven - vooral in hun werk - in overeenstemming met de boodschap van Christus te leven en ernaar te streven met Gods genade samen te werken zodat veel mensen Christus persoonlijk leren kennen en ontmoeten.

In het begin had Opus Dei geen vormingsactiviteiten voor jongeren. Wat leidde tot de start van deze activiteiten?

Het was een natuurlijke evolutie voor een kerkelijke realiteit die groeide samen met de eerste leden die haar vormden. Toen de heilige Jozefmaria Opus Dei begon op 26-jarige leeftijd, begon hij met het verzamelen van zijn vrienden, die universiteitsstudenten en jonge professionals waren. De eerste vormingsinitiatieven waren dan ook

studentenhuizen. Dit was het begin van wat in Opus Dei het St Rafaëlwerk wordt genoemd: vormingsactiviteiten met jonge mensen.

Na verloop van tijd vormden deze jongeren hun eigen gezinnen en wilden ze dat hun kinderen dezelfde vorming en begeleiding zouden krijgen die hen had geholpen dichterbij God te komen. Zo ontstonden in de jaren 1950 de eerste activiteiten voor jongeren en de jeugdverenigingen. Op dezelfde manier begonnen in de jaren 1960 sommige ouders scholen waar ze de begeleiding van Opus Dei wensten om een christelijke oriëntatie te geven aan de opvoeding van hun kinderen en hun gezinnen.

Wat biedt Opus Dei jongeren?

Opus Dei biedt jongeren vormende activiteiten aan, zowel op geestelijk als op menselijk vlak, om hen te

inspireren om veelzijdige mannen en vrouwen te worden die de christelijke boodschap in hun dagelijks leven uitdragen en zo bijdragen aan de verbetering van hun sociale en professionele omgeving.

Deze activiteiten zijn divers, afhankelijk van de behoeften en ambities van elk individu. Voor jonge mannen en vrouwen die Opus Dei om begeleiding vragen bij het beleven van hun christelijke roeping in de wereld, is er een vormingsprogramma op maat. Dit omvat wekelijkse lessen over geestelijk leven en de katholieke leer, geestelijke begeleiding, gebedsmomenten en mogelijkheden om zichzelf te geven door middel van catechese en het helpen van mensen in nood.

Deze vorming wil jongeren aanmoedigen om te groeien in hun

persoonlijke relatie met Jezus Christus, hun kennis van het geloof te verdiepen, anderen te dienen, trouwe vrienden te zijn en zich voor te bereiden om goede professionals en verantwoordelijke burgers te worden terwijl ze hun gezin koesteren.

De missie van Opus Dei in het St Rafaëlwerk is om jonge mensen te begeleiden zodat ze, zoals de heilige Jozefmaria zei, “Christenen vol optimisme en kracht worden, in staat om hun goddelijke avontuur in de wereld te beleven.” Op deze manier kunnen ze goed doen en de samenleving om hen heen verbeteren.

De jongeren van vandaag lijken zich te distantiëren van de boodschappen van de Kerk en de christelijke levenswijze. Wat zijn volgens u de belangrijkste

uitdagingen bij de vorming van de hedendaagse jeugd?

Het eerste wat ik wil zeggen is dat ik jongeren soms op een manier hoor beschrijven die, naar mijn mening, onnauwkeurig is. Mensen beweren dat het vermoeide, kwetsbare mensen zijn, die niet in staat zijn om zich in te zetten voor grote idealen. Mijn ervaring is heel anders.

Net als wij allemaal zijn de jongeren van vandaag kinderen van hun tijd. De geschiedenis vormt elke generatie op specifieke manieren.

Bijvoorbeeld, honderden Spaanse jongeren, zowel katholiek als niet-katholiek, kwamen vanuit steden in het hele land naar Valencia om te helpen toen er onlangs zware overstromingen waren.

We willen dat de vorming die ze krijgen hen helpt om een positieve invloed op de samenleving te hebben. Door hun studie en werk,

hun manier om relaties op te bouwen en hun benadering van de uitdagingen in het leven, kunnen ze zoveel goed doen en de wereld waarin ze leven verbeteren. Daarom is het van vitaal belang om hen te helpen een constructieve kritische zin te ontwikkelen, zodat ze verder kunnen kijken dan trends en situaties en inzien dat het leven genuanceerder is dan sociale media, waar je beperkt bent tot iets leuk of niet leuk vinden.

Het leven - en de mensen - zijn rijk en onze complexiteit en verscheidenheid helpt ons allemaal om te groeien. Onze uitdaging is om jonge mannen en vrouwen te vormen die zijn opgegroeid in een context van polarisatie en confrontatie, door hen gastvrije, open ruimtes te bieden waar ze vol vertrouwen zichzelf kunnen zijn, zij aan zij met andere stijlen, perspectieven en ideeën.

Tijdens de bijeenkomsten in Spanje kregen we suggesties van leden van Opus Dei en mensen uit hun omgeving over de behoefte aan meer openheid in Opus Dei-centra; om meer activiteiten te organiseren voor mensen die ver van het geloof staan en om meer verschillende mensen te verwelkomen. We willen in deze richting werken omdat het ons beter maakt en ons vooral dichter bij Christus brengt.

Tegelijkertijd is wat het mooiste is aan de Kerk en Opus Dei - het “echte” aspect, zagezegd - niet zozeer wat er op ‘bedrijfsniveau’ gebeurt (in universitaire residenties, jeugdverenigingen, enzovoort), maar de bijdragen die elke persoon van Opus Dei levert in zijn eigen context. Zoals de heilige Jozefmaria placht te zeggen, mogen de leefwerelden van Opus Dei nooit “een soort defensieve vesting zijn, maar integendeel een

duidelijk en tastbaar voorbeeld van een open geest en begrip”.

En al die vorming die jullie jongeren geven - is die bedoeld om hen ertoe te brengen zich bij Opus Dei aan te sluiten?

Nee. Het doel van ons werk met jongeren is om hen eraan te herinneren dat iedereen geroepen is tot heiligheid, en daarom heeft iedereen een roeping (een opdracht, een zending) waar hij of zij ook is. Dit is de boodschap van Opus Dei. We willen bijdragen aan de evangelisatiemissie van de Kerk, een uitnodiging die Christus tot ieder van ons persoonlijk richt.

Daarom moedigen we jongeren aan om hun eigen weg te ontdekken en te kiezen. Zoals Paus Franciscus zegt in zijn Apostolische Exhortatie *Christus vivit*, gericht aan jongeren, is het belangrijk om ons af te vragen: “Wat betekent het om de jaren van onze

jeugd door te brengen in het transformerende licht van het Evangelie?”

Opus Dei is slechts een weg binnen de Kerk en het is normaal dat de meeste jongeren die deelnemen aan de vormingsactiviteiten van Opus Dei nooit lid worden van het Werk. Natuurlijk, onder degenen die deelnemen, kunnen sommigen ontdekken dat hun roeping binnen Opus Dei is, hetzij in apostolisch celibaat of binnen het huwelijk.

Vanaf welke leeftijd kan iemand lid worden van Opus Dei?

Alleen vanaf de leeftijd van meerderjarigheid. Niemand onder de achttien kan lid worden. Een roeping is echter een persoonlijke ervaring die voortkomt uit iemands relatie met God, en dit gevoel van roeping kan al eerder vorm beginnen te krijgen.

Wanneer een jongere het verlangen uit toe te treden tot het Werk en om het celibaat te beleven, ziet Opus Dei een proces van onderscheiding met verschillende stappen.

Wanneer kan iemand toelating tot Opus Dei vragen?

Vanaf de leeftijd van zestienënhalf jaar kan iemand toelating tot Opus Dei vragen door een brief te schrijven naar de Prelaat, waardoor het proces van onderscheiding begint (dit is geen wettelijke opname). Als iemand op zijn achttiende bevestigt om verder te gaan, kan hij of zij worden opgenomen in het Werk.

Is deze opname definitief? Hoe zorg je ervoor dat mensen hun vrijheid behouden?

Vanaf de eerste opname is er een periode van ten minste vijf jaar, waarin de persoon in verschillende fasen zijn of haar wens om lid te

worden van Opus Dei opnieuw bevestigd. In feite, tussen het verzoek om toelating en de definitieve opname, drukt de persoon minstens acht keer expliciet de wens uit om tot het Werk te behoren.

Deze mijlpalen in het roepingsproces maken een voortdurende beoordeling van de vrijheid en geschiktheid van de persoon mogelijk, terwijl de persoon ook kan bevestigen - of heroverwegen - of dit zijn of haar weg in de Kerk is.

Wat is het onderscheidingsproces om deel te worden van Opus Dei?

Onderscheiding is fundamenteel een ervaringsproces. Ik vind inspiratie in de catechese van Paus Franciscus over onderscheiding, waar hij het beschrijft als een mooie maar “vermoeiende” reis. Het houdt in dat je je geest, je wil en je hart - je hele wezen - moet aanspreken terwijl je je realiseert, zoals de Paus zegt, dat

“God een Vader is en ons niet in de steek laat.”

Deze processen combineren in gelijke mate eenvoud en complexiteit. Eenvoud, omdat iemand gaandeweg ziet en voelt dat God hem roept tot een bepaalde manier van leven, kijkt of hij zich comfortabel en vreugdevol voelt in die missie, terwijl hij weet dat elke weg een avontuur is. Complexiteit, omdat niets externs kan garanderen dat dit hun roeping is; het maakt deel uit van het spel van licht en schaduw in het geloof.

Zoals bij elke roeping in de Katholieke Kerk is het onderscheidings- en toelatingsproces in Opus Dei lang om ervoor te zorgen dat alleen degenen die uit vrije wil willen toetreden, dat kunnen doen. Eerst moet men het verlangen uiten om deel uit te maken van Opus Dei. Gedurende een periode van minstens

zes maanden krijgen ze vorming en persoonlijke begeleiding om de verbintenis waar ze zich op voorbereiden goed te begrijpen.

Daarna volgt nog minstens een jaar van vorming en onderscheiding, waarna iemand de eerste stap van opname kan zetten, die tijdelijk is. Gedurende minimaal vijf jaar moeten ze elk jaar opnieuw bevestigen dat ze verder willen gaan. Hoewel dit lang lijkt, helpt het minstens zes keer herbevestigen van iemands verlangen gedurende meerdere jaren om iemands roeping te begrijpen en zorgt het ervoor dat het Werk individuen kan begeleiden op een manier die hun vrijheid, initiatief en geschiktheid respecteert.

Wat brengt een jongere met een roeping tot het celibaat ertoe om te kiezen tussen numerair of geassocieerde?

Roeping is een mysterie. In Opus Dei hebben we allemaal dezelfde roeping, maar er zijn verschillende manieren om bij het Werk te horen. Wanneer iemand zijn roeping tot het apostolisch celibaat inziet, ontdekt diegene ook om die roeping en toewijding aan God in de praktijk vorm te geven.

Afhankelijk van hun persoonlijkheid, levensomstandigheden, karakter en aspiraties, kunnen ze zichzelf zien als een numerair (toegewijd aan het vormen van andere leden van het Werk, meestal wonend in een centrum, open voor de mogelijkheid om naar andere landen te verhuizen, of dienend in het bestuur van het Werk) of als een geassocieerde (uitgebreide apostolische activiteit uitoefenend binnen hun familie en professionele omgeving terwijl ze bijdragen aan de vorming die wordt aangeboden aan degenen die in contact komen met het Werk).

In mijn ervaring met het begeleiden bij de onderscheidingskeuze is de belangrijkste vraag om aan iemand te stellen: “Wat zie je in jezelf?” en hen aan te moedigen hierover met God in gesprek te gaan. Daarom proberen we ervoor te zorgen dat alle centra van het Werk numerairs, geassocieerden, numeraire-auxiliairs en surnumerairs hebben. Zo kunnen jongeren levende voorbeelden zien van de roeping die op verschillende manieren tot uitdrukking komt. Het is niet ongevoen dat iemand op de ene manier aan zijn of haar pad begint en het op een andere manier voortzet op basis van de eerste onderscheiding.

Hoe heeft Opus Dei zijn processen van onderscheiding verbeterd?

In Opus Dei hebben we, net als in andere instellingen in de Kerk, waardevolle lessen geleerd uit zowel positieve als negatieve ervaringen

met betrekking tot onderscheidingsprocessen. Zoals eerder vermeld, hebben we ons begrip van de onderscheidingskeuze verdiept door de nadruk te leggen op de hoofdrol van de persoon die gehoor geeft aan Gods roeping. Institutioneel gaat dit gepaard met een geduldige aanpak, die de vereiste rijpheid versterkt en meer vertrouwen geeft in het nemen van weloverwogen en bewuste beslissingen.

We hebben bijvoorbeeld de tijdschema's voor opname aangepast, omdat we beter begrijpen dat er tijd nodig is voor persoonlijke en kerkelijke onderscheiding. Een paar jaar geleden heeft de Prelaat, na overleg met de raden van mannen en vrouwen die hem bijstaan in het besturen van Opus Dei, een grotere flexibiliteit geïntroduceerd in deze tijdlijnen. Dit maakt een meer persoonlijke benadering mogelijk en

helpt individuen en de instelling om de beste timing en ieders bereidheid tot opname te bepalen.

We hebben ook een grotere gevoeligheid ontwikkeld voor degenen die het Werk tijdens dit proces verlaten en streven naar een beter begrip van de mogelijke redenen achter hun beslissingen.

Daarnaast zijn we doelbewuster en duidelijker in de vorming die wordt geboden aan diegenen in Opus Dei die jonge mensen begeleiden in hun onderscheidingskeuze. We houden ons bezig met voortdurende vorming door te werken met pauselijke en recente Kerkelijke documenten over onderscheiding om ervoor te zorgen dat jonge mensen zich echt vrij voelen - en dat ook *zijn* - en vreugdevol op hun zoektocht naar onderscheiding.

Tot slot hebben we ons begrip van de eenheid tussen elke persoon en hun

familie verrijkt. Deze toewijding begint al in de eerste fasen van de vorming, waar Opus Dei ouders ondersteunt en helpt in hun missie om hun kinderen op te voeden, en strekt zich uit over het hele leven. Als bijvoorbeeld een numerair die in een centrum woont, vervult het me met vreugde dat families de mensen met wie ik samenwoon kunnen kennen en in mijn leven kunnen delen, net zoals ik in dat van hen deel.

Hoe worden gezinnen geïnformeerd over de roeping van hun kinderen?

Momenteel is het noodzakelijk dat alle individuen deze reis beginnen met het bewustzijn van hun ouders. Wij zorgen ervoor dat dit gebeurt, niet alleen bij minderjarigen maar ook bij jongvolwassenen, die vaak nog afhankelijk zijn van hun ouders. Families worden geïnformeerd dat hun zonen of dochters midden in een

onderscheidingsproces zitten en zij begeleiden hen tijdens dit proces.

Bovendien worden degenen die begeleiding of vorming geven binnen associaties en centra aangemoedigd om sterke relaties aan te gaan met de families, niet alleen in gevallen waarin hun zonen of dochters het verlangen uiten om zich aan te sluiten bij het Werk of het proces te beginnen, maar ook als onderdeel van het naast de familie lopen in ieders vormingstraject.

Wat is een aspirantlid?

Aspirantleden zijn jongens en meisjes van veertienënhalf jaar en ouder die een roeping van God voelen om als celibatair lid (numerair of geassocieerde) bij Opus Dei te horen, maar nog niet in staat zijn om dit te doen, omdat ze minderjarig zijn en onder de leeftijd die vereist is om toelating te vragen. In deze gevallen erkent het Werk

hun verlangen en begeleidt hen in dit proces in overeenstemming met hun levensfase.

Gedurende deze periode zijn ze geen lid van de Prelatuur en nemen ze geen verplichtingen of verantwoordelijkheden op zich. Wat ze ontvangen is geestelijke begeleiding en vorming gericht op een beter zelfbewustzijn, het verdiepen van hun kennis van de Kerkleer en de sacramenten, en het worden van betere zonen en dochters, vrienden, studenten, enzovoort.

Ze worden geholpen om na te denken over hun apostolische missie in de wereld en worden ook geïntroduceerd in de geest van het Opus Dei op een manier die passende en voldoende informatie biedt in het licht van hun onderscheidingsinteresse. In ieder geval is deze vorm, althans in Spanje,

niet zo gebruikelijk als in het verleden, misschien door het langzamere tempo van de nieuwere generaties.

Bovendien is het concept van de aspirantlid in de loop der tijd geëvolueerd, zowel in zijn begrip als in zijn praktische toepassing. Op basis van de ervaring die Opus Dei heeft opgedaan met onderscheidingsprocessen, zijn er aanpassingen gemaakt in de vorming en begeleiding die in deze periode wordt geboden. Deze veranderingen zijn bedoeld om de menselijke en geestelijke rijpheid van de aspiranten te versterken en tegelijkertijd de actieve betrokkenheid van hun ouders te waarborgen.

Zo werden jonge kandidaten ooit aangemoedigd om zoveel mogelijk te leven zoals leden van Opus Dei. De laatste jaren is de vorming echter

verschoven naar het helpen van de aspiranten om persoonlijk te groeien als christenen in de wereld en tegelijkertijd in te gaan op hun verlangen om zich aan God toe te wijden.

Ik geloof dat deze veranderingen, waarvan er veel rond het jaar 2000 zijn doorgevoerd, een weerspiegeling zijn van de lessen die het Werk heeft geleerd en een dieper begrip van de jeugd en gezinnen van vandaag.

Komen roepingen tot het celibaat over het algemeen uit Opus Dei-families?

De realiteit van roepingen binnen Opus Dei is aanzienlijk geëvolueerd. In Spanje, bijvoorbeeld, was het aanvankelijk gebruikelijk dat zonen en dochters degenen waren die Opus Dei introduceerden bij hun ouders. Na verloop van tijd stichtten deze jonge mensen hun eigen gezinnen en voedden hun kinderen op met een

focus op een persoonlijke relatie met God, sterke familiebanden, een verlangen om anderen te dienen, de waarde van goed verricht arbeid en vriendschap... Kortom, ze gaven de elementen die hun eigen christelijke leven hadden gevormd door aan hun kinderen.

Het is dus logisch dat veel roepingen tot Opus Dei in Spanje uit christelijke families komen die ook de christelijke geest van het Opus Dei doorgeven. Dat gezegd hebbende, elke familie is uniek. In mijn eigen familie zijn mijn ouders bijvoorbeeld lid van het Werk, maar elk van mijn broers en zussen heeft een heel ander levenspad gekozen.

Bovendien is de situatie in andere landen vaak heel anders. Op sommige plaatsen ontstaan roepingen bijvoorbeeld vaak onder volwassen bekeerlingen, omdat katholieke gezinnen zeldzaam zijn.

Sommige mensen vinden dat Opus Dei door de jaren heen te nadrukkelijk aan tieners heeft gevraagd of ze een roeping hebben en hen heeft aangemoedigd om de stap te zetten. Wat zou u daarop zeggen?

Zoals ik al eerder zei, delen we de evangelisatiemissie van de Kerk. De manier waarop deze missie is uitgevoerd is in de loop der tijd geëvolueerd en kan verschillend zijn opgevat, afhankelijk van de ervaring van elk individu.

In de hele Kerk, net als in de bredere samenleving, heeft er een diepgaande verschuiving plaatsgevonden in de manier waarop we jonge mensen begeleiden. Dit heeft invloed gehad op de manier waarop professioneel pastoraat wordt benaderd, in het bijzonder in het onderscheidingsgesprek met adolescenten, waar volwassenheid,

voorzichtigheid en respect worden benadrukt voor gepaste begeleiding.

We zijn ons ervan bewust dat sommige mensen die ervaringen hebben gehad met Opus Dei hebben gedeeld dat ze druk voelden in dit opzicht, en ik betreur het ten zeerste dat dit ooit is gebeurd. Ik zou willen dat het niet gebeurd was; dat niemand dit had hoeven meemaken.

Ik denk dat tijdens de eerste decennia van uitbreiding het enthousiasme voor het verspreiden van de boodschap van Opus Dei, die nauw verbonden is met actie, in sommige gevallen kan hebben geleid tot een aanpak die, hoewel goed bedoeld, misschien te vasthoudend was. Opus Dei heeft echter altijd de overtuiging verdedigd dat roeping een persoonlijke en vrije roeping is, en het heeft geprobeerd om ieder individu aan te moedigen om diep na te denken, voor Gods aangezicht, in

vrijheid en zonder druk, over hun geestelijke weg.

Er lijkt een crisis te zijn in roepingen in de Kerk en Opus Dei, of veel mensen die het pad beginnen verlaten het later. Wat zou u hiervan zeggen?

Het is waar dat het aantal roepingen is afgenomen in vergelijking met de jaren 1990 en begin 2000. Roepingen zijn uiteindelijk een geschenk van God; zoals de Prelaat onlangs in een interview zei, werken we samen met Gods genade om veel mensen te helpen Jezus Christus te ontmoeten.

Tegelijkertijd zijn roepingen niet de enige maatstaf voor vruchtbaarheid. Hoewel de aantallen lager zijn dan in andere tijden, danken we God voor degenen die doorgaan hun leven aan Hem te geven in het Opus Dei, hetzij door het celibaat, als surnumerair, of in andere wegen binnen de Kerk. Daarnaast zoeken veel gezinnen,

jongeren en volwassenen
toenadering tot het Werk en uiten ze
dankbaarheid voor de vorming die
ze krijgen.

Het is ook waar dat veel mensen deel
hebben uitgemaakt van het Werk en
er later voor hebben gekozen niet
verder te gaan. Het spijt ons dat
sommigen slechte herinneringen
hebben als ze terugkijken op hun tijd
in Opus Dei, of dat ze zich eenzaam
voelden op het moment van hun
vertrek. In dit opzicht hebben we
misschien een gebrek aan nabijheid
en betrokkenheid bij deze individuen
gehad en waren we er te veel op
gefocust om ervoor te zorgen dat hun
vertrek geen negatieve invloed zou
hebben op anderen binnen Opus Dei.
Ik geloof dat dit al vele jaren niet het
geval is en we willen er in ieder
geval aan blijven werken dat dit
nooit het geval zal zijn.

Ik weet ook dat veel mensen hun jaren in Opus Dei als gelukkige jaren beschouwen en ze zien als een door God gegeven hulp om stevige christelijke wortels te laten groeien. Veel van deze mensen blijven verbonden met het Opus Dei en sommigen hebben zelfs gevraagd om opnieuw te worden opgenomen in Opus Dei.

.....

pdf | Document automatisch
aangemaakt door [https://
dev.opusdei.org/nl-nl/article/we-
moedigen-jongeren-aan-op-onderzoek-
te-gaan-en-om-hun-eigen-weg-te-kiezen/](https://dev.opusdei.org/nl-nl/article/we-moedigen-jongeren-aan-op-onderzoek-te-gaan-en-om-hun-eigen-weg-te-kiezen/)
(10-8-2025)